

Előfizetési díj:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hónapra	1 „
Megjelenik minden nap, az ünnepek követő napok kivételével.	

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:	
Négyezer hasábozott garmond sorára 6 kr.	
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.	
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.	
Hirdetéseket felvesznek:	
Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22)	
„Haasenstein és Vogler (Neuer Markt 11.)	
Pestben: Lang Leopold (Erzsébet-tér 9 sz.)	
Nyilvántartási díjak:	
garmond sora után 20 kr. fizetendő.	

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

„KELET”

politikai és közgazdasági napi lap
hatodik évnegyedére

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legcélszerűbben postai utalvány-lapokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállítása körül alólított kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégíthessenek.

Az előfizetési árak a régiék:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hónapra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelemztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben, olcsó könyvek megszerzése által, a „Kelet” előfizetői részesülnek.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Kolozsvár, május 24. 1872.

(L—t.) A képviselő-választási mozgalmak országsszerte verik hullámaikat. Öröndetes jelenség, mert az általános sürgés arról tesz tanuságot, hogy az érdekeltség is általános, melylyel a haza polgárai a közügy iránt viseltetnek.

A két, három, sőt négy nagy táborra osztott ország minden ízében forrong s ha a viadal az elvek harcának medrében képes volna megmaradni; ha az ilyenkor majdnem elmaradhatatlanul felszínre verekedő tisztátalan elemek tulsulyra nem emelkedhetnének; ha az elvek küzdelme a dorongokat argumentumal sehol nem használná: teljes nyugalommal nézhetnénk a választás nagy napjai elé, mert népünk annyszor bebizonyult politikai helyes ösztöne remélhetőleg most is képes lenne megkülönböztetni a való a látszattól, az igazat az ámitástól, a meggyőződést az önösségtől.

Pártunk józanságától, multja iránti hűségétől méltán megvárhatjuk és megkövetelhetjük, hogy jövőre is mindig főlebb tudja helyezni az elvet a személyeknél; hogy a közérdeknek mindig alá tudja rendelni a személyek érdekeit, hűségát, kedvteléseit. S hol ez még sem történnék; hol az egyes nem magát hozza áldozatul a köznek, hanem a közt magának: ott a közvélemény, a napi sajtó joga és kötelessége lép előtérbe, melylyel előbb csak figyelmeztet és int, de szükség esetén egész szigorral itél, sőt pellengérré állít.

Pártunk dicséretére legyen mondvá, hogy a nyilvánosság közegei erre csak a legkritikább esetekben látják magukat kényszerítve; hogy az egyes vidékek köztéléte, legalább látszólag, a nyilvánosság előtt háttérbe tudja szorítani az egyes személyek vagy kottériák önzését. Vajha mindenütt, kivétel nélkül így lenne.

E lapok egyik közelebbi száma egy ily kivételes esetet érdeme szerint megörött s talán joggal el lehet válni várni, hogy nem eredménytelenül.

A dolog, fájdalom nem így van.

Alsó-Fehérmegyében ma is két Deák-párti képviselő jelölt figural a vingárdi kerületben. A szerkesztőség tömegesen kapja az értesítéseket, melyek egyik részről „nevetséges ámitásnak” mondják a másik fél

jelöltségét; „mystificationának” nevezik a hirsztelést; a másik részről pedig biztosítják a lapokat s általuk a hazai közönséget, hogy az ellenjelölt rég visszalépett s csak az önzés használja fel nevét köpenyül, hogy e köztisztletben álló férfival kikapartassa a maga számára a sült gesztenyét.

Tessék aztán a kolozsvári szerkesztőségben kiokosodni ez ellenmondó jelentésekből; tessék elejét venni annak, hogy vagy igaztalanul ne sértsen, vagy valótlanul közre ne adjon, vagy a párt-érdeket ne kockáztassa.

Ehez járul, hogy ép a cikk írása közben veszünk egy újabb tudósítást, mely a már nevezettek mellett még két jelölt in petto létezéséről értesít s ez újabb jelöltek emlegetését nem igen tiszteletre méltó rugóknak tulajdonítja.

Mi részünkről mindenesetre pártunk győzelmét kívánjuk s meg is követeljük az egykor vezérszerepét vitt Alsófehérmegye független és önzetlen fiaitól, hogy ne hagyják elmégesedni e viszálykodást, hanem még idején átlépjenek teljesen az elv szolgálatában, minden személyi érdek melözésével.

Megvárjuk tehát a vingárd-kerületi Deák-párttól, mint ilyentől, hogy a pártszerű intézkedés terére lépjen; megvárjuk, hogy minden tagja előre adott lekötelezésével állítson föl egyetlen jelöltet; meg a választóktól, hogy e jelölt körül minden személyi hajlam vagy érdek félretételével csoportosuljanak, s meg első sorban magától Barcsay Ákostól és br. Splényi Henrikől, hogy ők maguk kényszeríték tekintélyükkal saját pártjukat a többség akarata előtt való meghajlásra.

A tisztség pedig — ha áll az, mit több tudósítás sejtetni enged — tartsa szoros kötelességének, hogy a párt rendelkezék fölötté és ne ő a párt fölött.

Reméljük, hogy Alsófehérmegye méltónak fogja magát mutatni szép multjához.

Egy kis királyság.

Ha államunkat — a nyelvet tekintve — összehasonlítjuk bármely más nem csak európai, hanem általán e földön létező egyesült társadalommal: oly állapotokra sehol sem találunk e föld egész kerekességén, mint a minők nálunk léteznek, léteznek pedig némelyek szerint a kormány közegei gyávasága és a népvezetők vak merősége, mások szerint a kormány tapintatossága, bölcs előrelátása és a nemzetiségek hősiei kitartása következtében.

Mindenütt főtrekvésünk oda vala mostanig irányozva, hogy embertől kitelhető elfogulatlan álláspontot foglaljunk el, mely trekvésünkben nagyon is elősegite bennünket egyrészt az, hogy az emberiség célját az első és állandónak, minden egyebet pedig csak esz köznek tekintünk.

Ebből kiindulva hazánkban mint rendezett jogállamnak a főmaradását, épségben tartását azért tartjuk sérthetetlen és változhatatló törvénynek, mert az abban lakók csak akkor közelíthetik meg az emberiség célját: a lehető legnagyobb s általánosabb boldogságot, mi újból szakadatlan szellemi s anyagi haladást, mivelődést s minden erők s tehetségek érvényesíthetését tételezi föl, ellenben századokra elűttenék ama cél elérésétől, ha jogállamunk főmaradása és épsége képezte eme törvényt megátadni, megváltoztatni engednők — elűtetnénk pedig, a nélkül, hogy legkissebb reményünk vagy biztosítékunk volna is arra nézve, miszerint a lerombolás és újra fölépítés követelte eme századok lezajlása után ama célt gyorsabban elérhetnők.

Másrészt azonban nem ismervén, nem is sejtven a nemzeti gyűlöletet, — minden oly szabad mozgásnak elősegítői, szószólói szeretnénk lenni, mely nincsen közvetlen vagy köz-

vetve ama cél ellen irányozva. S miért ne? Hisz concedálunk még egyesek a miénktől eltérő felfogásának s modorának is szívesen mindaddig, míg azok nem válnak veszedelmessékké, miért ne engednénk egyes nemzetiségeknek is annyit, a mennyi őket megilleti? Megilleti pedig azokat minden tekintetben az, a mi a törvény keretébe befér.

De mennyire eltelik fájdalommal és szomorúsággal minden józan gondolkodású honpolgárnak szíve, midőn egyrészt némely magyar, másrészt a nemzetiségek némely lapjaiban oly nézeteket lát kifejtve, melyek ha érvényesülnének, képesek lennének a hazát földlúni, jogállamunkat szétrombolni, vagy abban mindent, csak nem az emberiség célját elérhetővé tenni, elfojtván abban minden szabad mozgást.

Némely tulbuzgó magyar „politikuskok” (?) csak úgy vélik hazánk és a magyar nemzet jövőjét biztosnak, ha mindent, a mi nem magyar, szellemileg s anyagilag tönkreteszünk, sőt vannak — hál’ Istennek! nem sokan, — oly „jó magyar emberek” is, kik sóvárogva várnak egy polgárháborúra hazánkban, hol kiirthassák a nem magyart s vissza adhassák kamatostól a kölcsönt! Az ily magyar atyafiakat ép oly veszedelmes, és büntetésre még érdemesebbeknek tartjuk, mintha nemzetiségek olyan vezetőit, kik népük boldogságát nem jogállamunk eszméjének megtestesülése és megszilárdulása és az abban lakó népek testvéries közreműködésében akarják föltalálni, hanem a magyar faj kiirtása! és a közösház szétrombolásában. Az egyik épen úgy megérdemli a tébolydába való internálást, mint a másik. Vannak azonban a két táborban még olyanok is, a kik lassan akarják a két ellenkező célt elérni.

Kebőlünkben vannak t. i. olyanok, a kik lassanként és észrevétlenül akarják a nem magyarokat nemzetiségükből tökéletesen kivetkeltetni s idővel magyarizálni. Az ily emberek nem gondolják meg azt, hogy vége régóta azon időnek, a hol a népekkel úgy járhattak el, mint a nyájakkal: rég elhangzott eme famosus nota: „cuius regio, eius religio,” s hogy a „cuius regio eius natio” nem foganatosítható mindaddig, míg mindnyájan világpolgárok nem leszünk, azaz míg a nemzetiség fogalma s értelme is egészen el nem enyészik. De még ezen esetben is de lenne a kérdés, hogy vajjon más népek olvadának-e belénk vagy mi azokba? Hogy emez ábrándszerű egy okolban nem bognének magyarul, az kétségtől dolog.

A magyarizálás ily értelemben tehát háladatlan, eredményt nem ígérő, sőt az egészre káros hatású munka.

A másik, azaz a nemzetiségek táborában is vannak olyanok, kik észrevétlenül és lassanként akarják az ellenkező célt elérni: a legcsekélyebb, mint a legfontosabb dolgokban oda van főtrekvésük irányulva, hogy nemzetiségük számára a legfőbb cél és a jogállam rovására kedvezményeket és kiváltságokat vivjanak ki s ezeknek alapján tovább építsenek addig, míg egyszerre csak azon vesszük észre magunkat, hogy jogállamunk nincsen, államnyelvünk nincsen, közös törvényeink nincsenek, egy célunk nincsen, vezetői nincsen, követő nincsen s mindnyájan a szélrősa minden irányba felé gravitálunk.

Valóban! keserű szomorúsággal telik el az ember szíve, ha látja, miként hazánkban az egyesülés és egység! akadályozása és felbontására annyi erő tör rá, azon egységre, melyért fölvilágosodott nemzetek tengerként ontották vérüket.

Mennyi áldozatába került pl. Francia-, Olasz- és Németországnak egyesülése, mennyibe az amerikai roppant szabad köztársaságnak egyesülésének megalapítása és föntartása, — és csak mi volnánk arra kárthatatva, hogy az ellenkező cél elérésére áldozzuk mindenünket?

Mig mindenhol a hazáért, — az államért — fátordoznak, addig nálunk a magyar magyart, a szláv szlávot, a román román románt, a szász a szászt elíteli és rajong saját nemzetisége és nyelveért, meg nem gondolva, hogy a hazánkat lakó nemzetiségek egyike sem volna és leend soha képes, magára hagyatva, azon célt elérni, melyet az istenség és emberi természet tűzött ki az emberiségnek. A nemzeti-ség iránti rajongás be- és elharapódzása után nem nemesültünk, hanem egymás iránt vadalato k k á váltunk, s ez alatt mindnyájan

utánozzuk a rákot, mely hátrafelé szokott haladni.

Szóltunk már a rajongó és csendes alattomos magyarizátorokról, említettük a dühögő és a ravasz demagogokat, most melözve a nemzetiségi kérdés tárgyalását, ezen elmélkedések után nem lesz fölösleges egy kivívó mozzanatát azon törekvésnek szemügyre venni, mely a magyar hivatalos nyelv és in ultima ratione a magyar jogállam és hazánk integritása ellen van irányozva. A mit elbeszélendők vagyunk, nekünk annál fájdalmasabb, minthogy oly oldalról jön, a honnan azt nem vártuk volna soha.

Néhány hónappal ezelőtt megválasztják Köhalomban az u. n. „fiatal szászok”, Schreiber Ferencz, a „Siebenbürgische Blätter” szerkesztője ellenében Bauszern Guidót képviselőnek.

Nincsen szerencsénk ezen urat személyesen közelebbről ismerhetni, azokból azonban, a miket róla hallunk és olvasunk, s mik mellett saját többszöri fellépései is a napi irodalom terén tanuskodnak, meg vagyunk győződve, hogy Bauszern tiszta jellemű, előre törekvő fiatal ember, de a ki, — mint többnyire minden nemeslelkű fiatal, — inkább szedést az eszményi, mint valóságos világban mozogni. Senki-nek sem juthat eszébe őt ezért kárthatatni, de legyen nekünk szabad újabb nyilatkozataiban letett néhány eszméjét fennebb meghatározott szempontunkból megbirálni.

Tagadhatlan, hogy B. ur előtt a német nemzet minden jónak, nemesnek és szépnek lehető legmagasabb polczán ül, minek folytán B. ur mint idealista és mert a véletlen úgy akarta, hogy németnek, — illetőleg száznak, — szüléssék, majdnem egészen a boldulóság szerelmes mindenbe, a mi német; nem csodálkozunk tehát, hogy B. ur ezen két ok szülte elfogultságában inkább szeret szolgálni a német — szász nemzetiségének, mint jogállamunk, — a magyar hazának, ámbár ő, ha jól vagyunk értesülve, magyar nemességet bir, melyet ősei valószínűleg nem nyertek a porosz, hanem a magyar királyok és magyar haza iránt szerzett érdemeikért.

Minden enuntiatójában nem arra fekteti a főszűt, hogy ő a közös állam javát fogja előmozdítani, hanem arra, hogy ő sikra fog szállani a specífus szász nép jogai és német-sége mellett! B. ur ezért magán kívül van, hogy a kivált 170,000 német-szász által választott néhány német képviselő a magyar országgyűlésen nem játsza a főszerep egyik nemét! Feleli, hogy az országos képviselő épen az ország, a haza, az állam érdekét van hivatva védeni és előmozdítani s csak azután gondoskodhatik, ha ezen általános érdekekkel megegyeztethető, megbízói, kedvenceiről is. (Folyt. követk.)

Korizmicz László választóihoz.

Vizaknán, máj. 19-én.

Köszönetet mondok önöknek, mindennek előtt azon nagyrabecstől bizalmukért, melynél fogva engemet a lefolyt országgyűlésre képviselőjükké választani sziveskedtek.

Bocsánatot kérek egyuttal, hogy köszönetemet csak most fejezhetem ki személyesen...

Többször készülttem én önökhöz, azonban hol egy, hol más akadály lépett utamba... s így történt, hogy megjelenésem csak most érvényesülhetett.

Jelentést teszek ezuttal t. választók a lefolyt országgyűlés alkotásairól, melyek ha nem államnak is helyes arányban hazánk rengeteg szükségével: a meghozott törvények közt van mégis több, mely közéletünkbe mélyen bevág, és hivatva lesz fejlődésünket hathatósan előbbre vinni.

Hogy lefolyt országgyűlésünk nem alkotott többet, annak számosabbak az okai; ez okok közt azonban első helyet foglal kétség kívül, az ellenzéknek a magatartása.

A budget tárgyalások például: daczára annak, hogy a költségvetések többrendbeli előleges vizsgálatokat mennek keresztül, nálunk rendszeren hónapokon át szöktak huzódni egészen csak azért, mert az ellenzék e tárgyalások alkalmával szokta elmondani mindazt: a mit valaha csak gondolt; sőt ez alkalom felhasználatik arra is, hogy a szerencsés közel lerakott közjogi alap, újra — meg újra meddő támadások célpontjává tétessék.

Ha az ilyformán elfecsérelt időt, tárgyi-lagos vitakozásokra fordíthatunk volna, ugy-ma, tisztelt választók! meghozott üdvös törvé-nyeink száma tekintélyes összeggel lenne na-gyobb. —

Mennyire vitte az ellenzék, a lefolyt or-szágyűlés végső szakában az akadémuszkodást, s mennyire rendítette meg ezáltal a világnak a magyar parlamentarizmus életbeni hitét is: azt tudják Önök, mert hiszen bőségesen értesülhet-e a sajnós állapotokról a lapokból.

Mert hazám jövőjében rendületlen a hi-tem, akarom hinni azt is: hogy az új közjogi alap, mely 1867-ben a körülmények különös kedvezéséből, s pártunknak eszélyes magatartá-sából eredett; dacára minden nehézségeknek, mégis teljesen meg fog szilárdulni. . . Szilárdul-jon is meg, mert hiszen azon, hazánk fölvirág-zása, eddig nem ismert mértékben lesz eszkö-zőltető. —

Befelé, ezen alap teljesen szabad kezét ad nekünk; kifelé pedig oly tekintélyes erőt állít érdekeink védelmére, a minőt másképp se-hogy se találunk föl.

A nevezett kiegyezést, a melyet az ellen-zék annyira ostromol, én, tisztelt választók, a legnagyobb bölcsességgel megalkotott műnek tekintem.

Nem is kell ahoz más, mint elfogulat-lanság, hogy belásunk azon előnyöket, melyek belőle Szent-István koronájának a birodalmára báramolnak.

Csak nyitott szemmel kell magunkat kö-rül tekintünk, s láthatjuk azonnal tisztán a kiegyezés nagy értékét.

Keletdélről ugyanis egy kérdésbe hozott birodalom a szomszédunk, melynek napjai, le-het hogy igen viharosokká válnak nem sokára.

Olaszország nem rég alakult egygyé, s folytatva tömörülését, tekintélyes hatalmu szom-széddá növi ki magát.

A nagy Németország hadilag egygyé alakult már; s azon sikerek által, melyeket legújabb harczaiban elért, Európa sorsára dön-tő befolyást gyakorol.

Végül az éjszaki kolosz, oly súlylyal bir, s oly tekintélyes szomszéd, mely a legnagyobb mértékben igényli figyelmünket; különösen ha azon rajongásra is gondolunk, melylyel a szláv népek európaszerte e hatalom felé tekintgetnek.

S gondoljunk ezek után a csak rövid idő előtt még hatalmas, most azonban megtört s ezért — bosszúra gondoló Franciaországra, mely-nek csatlakozásai, egy alkalmas perczen, egé-szen váratlanok lehetnek! . .

Szembem ez állapotokkal, kérdezem: nem fekszik-e bölcsesség az 1867-ki alkotásban? mely, midőn egy részről belügyeinkre nézve szabad kezét biztosított nekünk; másrészt a haderőt, a 35 millió embernek az erejét nem darabolta föl, s nem nyújtott ez által ellene-inknek megtámadtatásunkra bátorítást.

Egy szóval: a jelenlegi állapot mellett marad a „magyar osztrák“-birodalom ereje nagyhatalmi véderő; holott ha ezen erő fel-osztatnák, létezésünk biztonsága lenne minden perczen kockára téve.

A birodalmi haderő felosztásának eszmé-jében tehát hazánkra nézve nem valami jó; de voltaképen veszélyes dolog fekszik.

Nem, tisztelt választók, a mi pártunk ily veszélyes utakon és lejtőkön teendő kísérleteket nem ajánlhat.

Nem hadsereg felosztásra kell nekünk törekedni, hanem igenis haderő gyarapítás és fejlesztésre. . . mi, pártunk és kormányunk egyetértő gondoskodásból a szép fejlődésben ál-ló honvédelmi intézmény által tettleg törté-nik is.

Mi lett volna Poroszországból, ha a le-folyt francziához hasonlóan az összes Németország ereje, vezérlete és rendelkezése alatt nem áll? Összetörtetett volna kétségkívül; holott így — ő törte meg a nálánál gyengébb erőt.

Ovakodjunk tehát mi is a létező haderő-nek a szétforgatásától.

E pár bevezető megjegyzés után — által-megyek, a lefolyt országgyűlés fontosabb tör-vényeinek a megemlézésére.

Nem fogok türelmükkel visszaélni: csak a főbbeket említem meg:

A szép fejlődésben levő honvédelmi had-erő, a lefolyt országgyűlésen is szaporítást nyert; mi a legörvendetesebb tanúsága azon kölcsönös és őszinte bizalomnak, melylyel fe-jedelem és nemzet egymás iránt viseltetnek; s mely bizalom csak további üdvös eredmé-nyeknek lehet a szülője.

Pénz és adóügyi törvény is hozatott több. Ezeknek legnagyobb része azonban csak az eddig fennállott adózási módokat további fentartásáról szól. Erdemleges reformok ez-uttal nem igen történhettek.

A belügyek terén, fontos törvények ho-zattak, a megyei, városi és községi élet ren-dezésére nézve. Sok küzdelembe került külö-nösen a megyei kérdések; melyhez nemzetünk annyi előítélettel, de valódi pietással is ragasz-kodik. Sikerként véleményem szerint, ezen al-

kotásnál, a szabadságot a renddel kellő ösz-hangzásba hozni.

A közmunka és közlekedés ügyi keretben is számos törvény hozatott. Ilyenek, hogy csak néhányat megemlítek: több rendbeli vasuti törvényen kívül a fumei pályaudvar és tengeri kikötőre, a gátendőri-intézményre, a vízszabá-lyozási társulatokra vonatkozó törvény; végül a buda-pesti indóházakat összekötő vasut kiépí-téséről szóló törvény. Mindezek nagy, és kö-vetkezményekben áldásos eszközések.

A közgazdasági érdekek, vagyis az ipar, kereskedelem és földművelés szakába vágólag megalkotottak az annyira fontos iparügyi szabályozást eszközölő törvény; továbbá számos kereskedelmi és hajózási szerződések cikkelyez-tettek be több külföldi államokra vonatkozó-lag, üdvös törvény hozatott a tengeri hajók kőbőzsényeinek nézve . . stb.

Végül az igazság-szolgáltatás, a jog és birtok viszonyok rendezése érdekében is fon-tos törvények alkottattak. Ezek nevezetesebb-jei: az első folyamodású bíróságok szervezése, száma, és székhelyeiről szóló törvények; to-vábbá az urbéri fenmaradt birtok-viszonyok végleges rendezése; az arányosítás és tagosítás Erdély németi részeiben; a m. földbitelinté-zet becikkelyezése s végül a vadászati-jognak a szabályozása.

Hogy az igazságszolgáltatás a politikai közigazgatástól elvégre teljesen elválasztott, annak tisztelt választók, csak örvendhetünk; nemcsak azért, mert ezentul okvetlenül jobb igazság-szolgáltatásunk lesz; hanem annál fogva is: mert a bírói pályára csak ezentul képez-hetik magukat igazán szakemberek. . . Ezen okserű reformok, szemben a fejlődő világ számtalan követelményeivel, már teljesen ha-laszthatlanok voltak. Általuk hazánk rövid időn az európai legműveltebb országok színvo-nalára fog emelkedhetni, holott választott bi-ráinkkal immár Európaszerte neveltségek-ké lettünk. (Folyt. köv.)

Egy iparos iparos-társaihoz

(Folytatás.)

A balpárt azt állítja, hogy Magyarország önkormányzattal bír és saját belügyeit a maga alkotta törvények szerint, idegen országok be-avatkozása nélkül elintéző ország lévén, a többi osztrák tartományokkal való uniót csak any-nyiban ismeri el, a mennyiben Magyarország-nak az a koronás királya, a ki a többi osztrák tartományoknak uralkodója; miután tehát a parlamentarizmus kormány Magyarország is lét-rejött, akarja és követeli, hogy Magyarorszá-gnak a többi miniszterek mellett külön független had-, pénz- és külügyminiszteriuma legyen; s ezen követeléséhez szorosan ragaszkodva, e te-kintetben senkivel semmi egyezkedésre lépni nem akar.

A Deák-párt is jól tudja azt, hogy Ma-gyarország önkormányzattal bír ország: de átlátta azt, hogy midőn Magyarország a többi osztrák tartományokkal ugyanazon egy koronás fő alatt áll, nem lehet azon egy uralkodó-nak két külügyminisztere, két hadügyminisztere és két pénzügyminisztere; mert igen könnyen megtörténhetnék, hogy a külső udvarok előtt a magyarországi külügyminiszter éppen ellenkezőt akarna, mint az osztrák külügyminiszter, kö-vetkezőleg ugyanazon egy uralkodót a külső udvarok előtt a két külügyminiszter két ellen-kező érdekből személyesítene; így a magyar hadügyminiszter nem akarná azt, a mit az osztrák hadügyminiszter; tehát ebből lenne az egész uralkodó házat és tartományait felforga-tással fenyegető zavar.

A Deák-párt azonban az ész világánál átlátván a bajt, s hogy csakugyan a parla-mentaris kormányzatot honunkban is létrehoz-hassa, s felelős miniszterei is lehessenek, kik az országgyűlésnek tetteiről és minden álló-reinkről számolni tartozzanak — a Király ő felségével és többi uralkodása alatt álló alkot-mányos országaival 1867-ben egy bizonyos egységre lépett országgyűlésileg a Deák-pár-ti többség, melynél fogva ő felsége uralkodása alatt álló minden országnak egy közös külügy-, hadügy- és pénzügyminisztere legyen; a közös hadügy- és pénzügyminiszterek a magyar or-szágyűlésnek számadással tartoznak; továbbá minthogy Magyarország több osztrák tartomá-nyokkal egy uralkodó alatt állván — a miből kifolyólag vannak tárgyak és olyan kötelezett-ségek, melyeket Magyarország a többi osztrák tartományokkal közösen tartozik teljesíteni; milyenek p. o. az uralkodó ház és a közös hadsereg fenntartására szükségesített összegek kiállításai; ezeknek alkotmányosan leendő el-intézésére mind a magyar, mind pedig az osztrák országgyűlések egy 60-60 számból álló bizottságot választottak; ezen országgyűlé-sileg választott két bizottság — egy alkalom-mal Pesten, más alkalommal Bécsben — in-tézi el az egy uralkodó alatt álló minden or-szágnak által hordozni kellett közös költségeket; és mindenik bizottság számot ad eljárásáról a maga országgyűlésének; tehát a mennyi rész-ben befoly a magyarországi ügyek elintézésé-be az osztrák bizottság, éppen annyi részben foly be az osztrák dolgok elintézésébe a ma-

gyar bizottság; ebben semmi jogsérelem nem rejlik; mert ha a magyar nemzet megengedte azt, hogy az egy uralkodó alatt lévő országok s ugy Magyarország által is hordozni kellett közös kötelezettségek elintézésébe az osztrák országgyűlés is közvetítőleg befolyhasson; ha lemondott azon jogról, hogy külön külügy- és hadügyminisztere lehessen — megnyerte egysze-rmind ez által a parlamentarizmus kormányzatot, melylyel ut és mód nyújtott a nemzeti hala-dást, mivelődest, jólét-fejlesztést előmozdítani, — melyet ezen kiegyezkedés nélkül soha a nemzet létrehozni képes nem lett volna.

Ez rövid vázlat — tisztelt polgártársak — azon kiegyezkedésnek, melyet a magyar nemzet nemcsak ő felségével a Királlyal, ha-nem uralkodása alatt álló többi alkotmányos népeivel is kötött; ezen egységet ő felsége megerősítette; ő felségét és uralkodása alatt álló minden népeit egyiránt kötelező törvény-nyé szentesítette; ez alapja alkotmányunknak; s valamint ő felségét a Király, ki a törvé-nyeknek megtartására Isten szabad ege alatt megesküdött — törvénysértéssel lehetne vádol-ni azon esetben, ha ennek minden pontjait meg nem tartaná, — éppen ugy hitszegőnek, törvénysértőnek, az ország csendességét felzava-rónak, a nemzeti jólét és haladás megaka-lyázójának lehetne azon honpolgárt tekin-teni, ki ezen állami létünket biztosító alap-egységet feltörni, vagy megsemmisíteni töre-kednék.

Tisztelt polgártársak! Megvallom, volt idő, midőn még azt is gyűlöltém, ki jobbpárti eszméket pendített meg előttem, következőleg a balpárt eszméinek a legrajongóbb terjesztője és pártolója voltam; ezt önk is tudják, tisztelt polgártársak; sőt nem rég történt, midőn egy választás alkalmával városunk legtekin-télyesebb Deák-párti választói sem bírtak capa-citálni, hogy szavazatomat azon párt részére dobjam az urnába; — de midőn a józan ész világánál kezdettem fontolgatni a két pártnak működését, lelkemben meggyőződtem aziránt, hogy a Deák-pártnak működése és iránya nem-zetünk jólétét és boldogságát célozza: míg ellenben a balpárt gáncoskodásaival nemzeti jólétünket hátráltatni, annak fejlesztését meg-akadályoztatni — és nemzetünket oly örvény-be taszítani törekszik, honnan nincs többé fel-támadás! Azért engedjenek meg nekem, ki önkkel egy csont és egy vér vagyok, ha fel-jajdulok, és ha felajánlulástomat önkkel közlöm, mert ha a balpártnak segédkezet nyújtunk, előre látom nemzeti létünk válságos és szo-moru helyzetének bekövetkezését.

Mindenki s ugy én is átlátom, hogy nemzeti kormányunknak sok még a teendője, míg nemzetünk a művelt országok és nemze-tek színvonalára juthat; de fontoljuk meg uraim azt is, hogy nemzeti kormányunk csak 1867-ben alakult; s fontoljuk továbbá meg azt is, hogy országunkat, melyet 300 éven keresztül a bécsi kormány csak zsarolt és min-den haladási szándékában mindig gáncsolni törekedett: ezen 3 év alatt lehetett volna-e bármely kormánynak is paradicsommá változ-tatni egy sokat szenvedett hont?

(Folyt. köv.)

BELFÖLD.

Gyulafehérvár, május 21. Folyó hó 29-re 'éven kitűzve a polgármester és rendőr-főnöki állomásoknak választásutján betöltése, miután e két állomásba beültetendő szemé-lyek iránt a közvélemény hangosan nyilatko-zott az által, hogy polgármesternek az erélye-ségéről ösmert közbecsülésben álló Dánffy Ká-roly volt országgyűlési követünket, rendőr-fő-nöknek pedig, szintén közszeretetten álló ed-digi polgármester Kovács Eleket jelezte; biz-ton reméljük, hogy tapintatos főispánunk vá-rosumk ezen ohajtását eredményre juttatni any-nyival is inkább igyekezend; mivel ezen két főállomáson csak is ily módoni betöltése ál-tal lehet a jobbpárt a bekövetkezendő követ-választások alkalmával ura saját sorsának, s fojthatja el a mesterségesen szított meghason-lás és pártoskodás viszállyait.

A baloldal által kinevezett kandidátus nagymogul Puskás személyében megérkezett. Kiváló érdeme, hogy éjjel a denevérek zenéje kíséretében érkezett, a sört hatalmasan fo-gyasztja, s hogy a M. Polgár szelleműs(?) tudó-sítójának kifejezéseivel éljünk, — megérkezé-sekor — magas személyét 3 darab kortessereg: Roth Keresztély, Bogáthi György, és Bálám hires szónoka Klész Gáspár fogadta. Hogy merre van hazája, minő érdem emelte ily ce-lebratásá? a legerélyesebb puhatolás után sem mondhatjuk meg; egyik söröző companistájától tudhatuk meg, hogy ezelőtt egy pár évvel a hontalan vándorlásba beleunva, felcsapott a vasuti vállalkozók mellé tolmácsul, hol utóbb, mint alkusz és főkukta fungált, s e minőség-ben a legbiztosabb utat választá, hogy a hon-atyái magasztos tisztre magát qualificálhassa.

Ha a baloldal Puskásnak követjelöltté designálása által a jobboldalt kívánta boszan-tani; megvalljuk elérte célját, nem azért, mintha attól tartanánk, hogy Puskás uram Gy.-Fehérvárt csak 20 szavazatot is kapva,

hanem inkább azért, hogy a baloldal már oda-dévalváltódott, miként országos hívei követek-in-kei ily szerencsétlen flotást állít szembe.

A kormány vezetőihez intézzük az alábbi kérdéseket.

Birnak é tudomással arról, hogy Roth Keresztély az állam pénztárából nyugdíj czim alatt évenként 800 ftot húz?

Ha igen, megegyezhetőnek tartja-e a nyugdíjjal városunk békéjének és nyugalmanak megzavarására irányzott igazgatásait?

Nincsen-e a törvényszékek kezelési osz-tályánál munka-erőre szükség, s nem volna-e czélserűbb Roth uram kezébe inkább az archi-vum seprűjét adni, sem hogy ily fiatal erő ok nélkül nyugdíj huzva, általa a kormány- és rend elleni táborba szállók száma szaporodjék? X. Y. Z.

Figyelmeztetésül.

A földterhermentesítési kötvények kiutálá-sa után az illető vételjogosultak a kir. földte-hermentesítési alap igazgatóság által az illető megyei, széki, kerületi vagy városi hatóság ut-ján, hol épén rendszeres lakásukat tartják, ezen tőke és tőkésített kamataiknak, kiutálása felől értesítettnek, és felhivatnak, hogy a kolozsvári m. k. adóhivatal által kezelt földterhermentesí-tési alappénztárnál az illető név, szám és érték szerint jelzett földterhermentesítési kész kötvé-nyeket a megillető szelvényekkel ellátva, az előszabott igazolás mellett ki- és átvehetik: és mégis vannak számtalan esetek arra, hogy hó-napok, sőt évek telnek el a nélkül, hogy a ki-állított földterhermentesítési kötvények és a ki-egyenlítői összegek az erre jogosultak által kivételnek, sőt vannak esetek, hogy a szel-vények után járó kamat fizetések az elévülési veszélynek vannak kitéve és így nem ritka eset-ben a hat évi időköz betelvé, ez elévülés már tetlelesen be is következett.

Igy 1872 év május 14-én a földteher-mentesítési pénztárnál:

16 drb. 10,000 ftos kötvény 160.000 fr. névleges értékben.

17 drb. 5,000 ftos kötvény 85.000 frt. névleges értékben

214 drb. 1,000 ftos kötvény 214.000 frt. névleges értékben.

259 drb. 500 ftos kötvény 129.500 frt. névleges értékben.

2454 drb 100 ftos kötvény 245.400 frt. névleges értékben.

961 drb 50 ftos kötvény 48.050 frt. névleges értékben.

42 drb. A betűs kötvény 122.300 frt.

Összesen tehát 3963 darab kötvény 1,004,250. frt. névleges értékben valának kiál-lítva, és készen tartva a vétel jogosultaknak leendő kiadására.

E részben tehát a vételjogosult nagy kö-zönség érdekében áll gondoskodni és vagy sze-mélyesen, vagy megbízottjaik által utána járn, hogy mindenki az őt illető és nevére kiutalt földterhermentesítési kötvényt és a reá esett ki-egyenlítői készpénzbeli összegeket kivegye, mert a királyi adóhivatalnak, mint földterhermentesí-tési alappénztárnak, ezen kötvények fentartása, megőrzése nagy terhére van, s az illetők, va-gyonuk, hasznélvezetétől saját mulasztásuk által vannak elzárva — sőt időhaladtával a szel-vényeket elévülési veszélynek is teszik ki. —

Ezen figyelmeztetés szolgáljon intésül, hogy az illetők saját érdekeket szemügyre véve kellőleg intézkedjenek.

Kolozsvárt, 1872. május hó 19-én.

Személyi ügyben.

Bogdán István ur engem gyanusitani akar azzal, hogy ő nekem subarendátorom volt s 40 forintot fizetett havonként azért a vá-rosi halottas szekérért, melyért én a városnak 150 forintot fizettem egy kerek áyra; — ezen állításnál fogva telhiva érzem magamat a t. közönség felvilágításul megkérdezni Bogdán urat: mi kényszerítette őt arra, hogy egy igénytelen iparosnak subarendátora legyen? nem ő jött-e hozzám? s nem ő szólított-e fel? mint őn maga mondá: azért jött hozzám, hogy tudassa már előttem is ösmeretessé vált halott-szerelő s temetkezési intézet felállítását — a mire ugy a város, mint a kormánytól kizárólagos engedélye és okmányai vannak, va-laminat e városon levő minden halottas szeke-rek kizárólagos tarthatására is; ennél fogva az ugy nevezett piculás halottas társaság gyász-szekerét is átvette, — felszólít tehát engem is, hogy reám nézve kedvező feltételek mellett adjam át mind a városi mind a saját gyász-szekeremet, főként azért, hogy a városi kö-zönséget magához szoktassa, és fizet havonként a 2 szekérért 40 ftot.

Én az ajánlati jó feltételeket hajlandó-nak nyilatkoztam némi módosítással elfogadni, hogy a szekerek használatától ne legyen el-zárva, de Bogdán ur semmit se tágitott, — állítván, hogy kizárólagosan csak egyedül ren-delkezhettek az említett szekerekről, saját szaba-dalmánál fogva; továbbá azt állítá nekem,

hogy egy év múlva, midőn a kezem alatt levő városi halottas kocsi bérletideje lejár, azt is ő fogja akkor kibérelni, s az én saját halott szállítási jogom ez alkalommal meg fog szűnni, s így kénytelenleszek szekeremet vagy megsemmisíteni, vagy eladni; én ezen karakteresnek látszó ajánlatában meg is nyugodtam, s így a 40 forint havibér fizetése igaz, csak hogy nem az egy városi szekerért, a melyet közelebből, két ízben a szakbizottmány, egyszer a kárpótlás nekem ajánlott átadni, a mit végre Bogdán ur különböző ígéretekkel, s 40 frtra mehetős havi árenda melletts át is vett; hanem 2 szekérért fizette, mit sok rábeszéléssel akkor kicsikart kezemből.

Ha tetszik, meghazudtolhat állításomért, addig is, míg többi állításaira is megtegném megjegyzéseimet.

Gergely János.

Mltgs. Br. Bornemisza Ignáczné ur-asszony- mint a felállítandó árvaház elnökéhez.

A helybeli nyomdász testületi ifjúságnak e f. hó 20-án a Nemes-kertben a felállítandó árvaház javára májális rendezett bizottsága nevében alóírtak elmulasztathatlan kötelességünknek ismerjük, ez ünnepély eredményét s azon nagyon tisztelt családok és fiatalok névsorát a nyilvánosság elé juttatni, kik e nemes célra rendezett mulatságot jelenlétükkel nem csak kedélyessé tették, hanem jegydíjak felülfizetése által e különben meglehetősen költséges ünnepélyt 157 frt 75 krt. mint tiszta jödelmet hajtottak az árvaház javára.

Im itt a t. felülfizetők névsora:

Br. Bornemisza Ignáczné 5 frt. Br. Kémény Istvánné 5 frt. Bartha Lajos 5 frt. Stein János 6 frt. Gámán János örkösei 4 frt. Gámán Zsigmond 5 frt. Agner Nina k. a. 3 frt. Czeisberger Jakab 2 frt. 50 kr. K. Papp Miklós 2 frt. Lönhardt Ferencz 2 frt. Gamauf Vilmos 1 f. 80 kr. Herepei Gergely 1 frt. 80 kr. Demjén László 1 frt. Gergely János 1 frt. Kis Ferdinánd 1 frt. Seusán János 1 frt. Dénes Ferencz 90 kr. Szász Béla 1 frt. Szász Domokos 1 frt. Vogel Károly 50 kr. Tamási Antal 50 kr. Muhai Ferencz 50 kr. Szabó Péter 50 kr. Vég Lajos 40 kr. Rabát András 30 kr. Gáspár Vilmos 20 kr. Gáspár Sándor 10.

Ezen összeget midőn a mltgs. báróné, mint az elhagyottak s a szegény árvák ez időszerint Kolozsvárt a legfáradhatatlanabb és legönzetlenebb anyjának átszolgáltatnók: nem tehetjük, hogy az összes nyomdásztület forró óhaját ki ne fejezzük, hogy áldja meg a teremő a nemes bárónét munkásságához méltó hosszú boldog élettel, hogy sokáig lehessen vigasztalója az özvegyeknek s gyámola az árváknak!

Nem tehetjük továbbá, hogy egyuttal köszönetünket ne nyilvánítsuk az ünnepélyen megjelent díszes vendég-koszoru minden t. tagjának, kik e nemes célú időtöltést kedélyessé s célzúnk elérését oly jótékony eredményűvé tették.

A rendező bizottmány nevében:

Burckhardt Ágoston,
elnök.

Pongrácz Antal,
pénztárnok.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, május 24 10 ó. — p. d. e.
Erkezett: 24. 10 ó. 55 p. d. e.

Hivatalos lap mai száma hozza a törvényhatóságokhoz f. hó. 14-én intézett királyi kéziratot, mely az országgyűlést szeptember elsejére Pestre összehívja. A hatóságoknak meghagyja a kellő törvényes intézkedések megtételét.

A francia nemzetgyűlésben heves viták folytak a császárság felett. Tegnap szállítottak a kommunista elitelték Rocheforttal hajóra, mely ma megy Ujcaledoniába.

Spanyolországban miniszterválság. Carlista lázadás elnyomása előre halad.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, május 24-én

— A kir. igazságügyminiszter a kédi-vásárhelyi törvényszékhez telekkönyvezetővé: Kovács Gyula, helyszínelési főbiztot; az abrudbányai törvényszékhez jegyzővé Fülep Sándor küllőmegyei árvaszéki ülnököt nevezte ki.

— A honvédelmi ministerium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnökre nevezett ministeriumhoz Dobokay Ferencz, Kolozsvár- városi tanácsost és katonai előadót fogalmazóvá nevezte ki.

— A m. tudós akadémia jövő vasárnap közlésének tárgysora ez: gr. Lónyay

*) A nyomtatványok elengedett díjában.

Menyhért elnöki megnyitója, Arany János titkári jelentése Szabó József emlékirata, Greghus Agost aeshetikai felolvasása, az első mesterségekről, s Szilágyi Sándor történelmi rajza „Lorántffy Zsuzsánna családjában.”

— Gr. Péchy Manó, követjelöltsége. A „P. N.” írja, hogy a kassai Deák-párt egy nyilatkozatban hívta fel a választókat, hogy köztisztvisletben álló kormánybiztosunk zászlója körül sorakozzanak.

— Graef Ede, honvédtábornok e hó 20. a dandártanósztályok megvizsgálására Szebenbe és Brassóba ment. A tábornok, mint halljuk, körutjában M.-Vásárhely körül egy táborzó hely kiszemlése végett kiszáll.

— Meghívó a Kolozsvárt alakítandó s a Kolozs-Monostoron fennálló tüzoltó-egylet javára 1872-ik évi június hó 9-én rendezendő ünnepélyre. A rendező bizottság nevében: Páll Sándor, elnök, Balogh György, jegyző. A K-monostori önkéntes tüzoltó-egylet, az ünnepély rendje: Délután 3 órakor a k-monostori önkényes tüzoltó-egylet nyilvános diszgyakorlata a nagykasznnya előtti téren. Délután 5-órától kezdve zártkörű tánczvizgalom a sétateri arénában, melyre jelen meghívó előmutatása mellett jegyeket válthatni június 8- és 9-én Tauffer Ferencz ur piaczori kereskedésében személynként egy forintjával. Felülfizetések a nemes cél érdekében köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. (Kedvezőtlen idő esetére az ünnepély megtartásának napja falragaszok által lesz köztudomásra hozva.)

— Megrendítő eseménynek volt Berezel község színhelye. E hó 16-án tűz ütött ki a helységben, mely a nagy szélőtől növelve, csakhamar mintegy lángtenger hőmpolygott át a falun, emésztve mindent mi útjában áll. Mikor az emberek a mezőről, szőlőből előrohantak, már a faluba sem léphettek többé. A mit a hamukból kikapkodhattak, kertekbe, vizárkokba dugdostak, az is elégett mind, legtek még a kutágasak is. Az égés még másnap is tartott dühöngő szélben: 200 ház pusztult el s 704 ember éheznek, hajlék s ruha nélkül. Harmadnapra jött új csapás. Iszonyu vihar közt jégeső verte el a szőlőket és vetéseket. A mi keveset ez meghagyott, azt másnap egy második jégverés egészen tönkre tette. A leirhatlan nyomor némi enyhítésére közadakozások folynak.

— A margitai szőlőhegyeket e hó 23-án a jég úgy elverte, hogy három évig nem várhatni termést.

— Egy cigány banda. Rendkívüli feltűnést okozott Budán pár nappal ezelőtt egy 68 főből álló szlavonai cigánybanda, mely 15 medvével és 27 lóval érkezett Budára. E teljesen szervezett népes társulat F.-Ausztriából a hatóság által kiutasítatván, a mosonymegyeyi hatóság megkeresése folytán a budai kapitányság által feltartoztatott, mivel azon gyanu terheli, hogy Ausztriából egy szöke leányt elrabolt. Azonban a legszigorubb nyomozás sem volt képes a kékszemű leány eltűnése felől biztosabb nyomra vezetni, mert sem a keresett nem volt a cigányok között, sem ezek felől tudni nem akartak. Miután a bandát pusztá gyanu alapján letartóztatni nem lehetett, a kellemetlen vendégek fedezet alatt, Promontorra s onnan hazájukba toloncoztattak el, de egyuttal a hatóságok megkerestettek, hogy a cigányokat szigorú felügyelet alatt tartsák s gyárrabban megmozgassák.

— Schaufert, a „Sakk a királynak” című pályanyertes vigjáték koszorus költője e hó 18-án Speyerben meghalt. Ezer aranyat nyert vigjátékát, mely a német vigjáték írók közt első helyet szerzett számára, legközelebb Dóczy L. fordításában a pesti nemz. színházban is elő fogják adni.

— A színi világból. A „Magyar Ujság” biztos forrásból azon hírrel lepi meg olvasóit, hogy Orczy báró szeptember 1-én minden bizonnyal elhagyja a nemzeti színházat. — Távozását a „Ref” is valószínűnek tartja. Kassai Vidor ezuttal nem lép föl a pesti nemzeti színpadon többször. — Szigeti és Nádai társulata a szüniidőn Temesvárt is fog előadásokat tartani. — Rákosi Szidonia k. a. esküvéje után visszavonul a színpadtól.

— Az „Ellenőr” Dézi Sándort említi Kolozsmegye alsókerületének ellenzéki jelöltjéül.

— Egyik kéz a másikat mossa. Az erdélykerületi végrehajtó-bizottság ajánlja a (baloldali) pártválasztmányoknak, hogy minde-nyik legalább 1 példányt rendeljen meg magának a „Magyar Polgárból.” Jegyzette Pap Miklós — a ki mellesleg a „Magyar Polgár” szerkesztője is.

— Hammersberg ur „állást foglal” (csak most?) a Polgárban a Királyföldön levő magyar királyi törvényszékek nyelv-kérdésében közreadott minapi cikkiünkkel szemben. Összeír ugyan majdnem egy hasábot, de semmivel sem bizonyítja azt, mit a „Kelet” nagyon is „jól értesült” azikkezője már rég megczáfolt, hanem új levét öntve a patkószege, kedveskedik vele kosztosainak. Válgék egészségükre.

— A „Kolozsvári Közlöny” szerkesztőjét figyelmeztetjük, hogy cikkiról követe-lje meg az — igazmondást, s miután a szer-

kesztőségi cserepéldányból meggyőződhetik, hogy a Kelet szerkesztője igen is tett megjegyzést B. J. ur közreadott cikkére: koppanson kör-mére (Ss.) urnak, midőnig ir Ciceros cikké-ben: „feltűnő — ha egy szerkesztőség minde-zeket megjegyzés nélkül adja közre.” Arra is megtanítatná a szerkesztő (Ss.) urat, hogy „Beküldetett” czim már „glossa.” Egyébként nagyon is „feltűnő”, hogy épen a Nénike ad-leckét „a napi sajtó munkásainak.” Ő, ki a szabadon nyilatkozó vélemény ellenében azt a hatalmas Deákparti argumentumot szokta használni, hogy „megfizette a sajtó-bureau.” Oh sancta simplicitas!

— A készpénzből álló birói letétemények gyümölcsöztetése ügyében a pénz- és igazságügyi miniszter következő körrendeletet intézte az illető bírósági és adóhivatalokhoz: „Ha az, ki a készpénzt letéteményezi, azt önmagának és egyszersmind annak, kinek javára esetleg ama letét szolgál, — azon nyilatkozatával kíséri, hogy azt a kincstár ezen személyek felelősségére valamely helybeli, vagy közeli pénzintézetnél gyümölcsöztetesse: a felek ebbeliszámdékát a bíróság letéti utalványaiában közlendő az adóhivatalal, mely az átvett készpénzt még ugyanazon napon, de legkésőbb a következő napon tartozik a megjelölt pénzintézetnél elhelyezni. Ily letétek kiutalványozásánál a félnek maga a takarékpénztári könyvecske, vagy egyéb okirat szolgáltatandó ki, mi által a kincstár minden további felelősségtől ment lesz. Oly esetekben pedig, midőn a felek nem nyilvánítták, hogy a letéteményt valamely pénzintézetnél óhajtják elhelyeztetni, vagy ha azt határozottan a kincstár által kívánják gyümölcsöztetni: a kincstár ezt a letéteményezést napjától a kiszolgáltatás napjáig számítandó 1%, mellettel teljesíti. Miután azon letéteményeknél, melyek a felek kívánságára valamely pénzintézetnél helyeztetnek el, csak az illető könyvecské, vagy egyéb okmányok őriztetnek, természetes, hogy az őrzési díjak is ezek után számítandók. Azon letéteményektől ellenben, melyeket a kincstár kamatoztat, miután itt tulajdonképen semmi sem őriztetik, őrzési díjak sem fognak szedetni.”

— Nyilvános köszönet. Tordamegye toroczkojárasi szolgabírája tka. Rácz Sámson urtól folyó hó 19-én következő tartalmu, hozzá-m czimzett levelet kaptam: „Tisztelt tanító ur! Az ide zárt 5 frotot legyen szives és ossza ki a legszegényebb és legjobb tanulóik közt — e mellet megkérem utasítson közülök kettőt a mai ebédre. Rácz Sámson.” Megjegyezvén, hogy iskolában 12—15 idegen székely tanuló folytatja tanulását, ezek számára tétetett az adomány. — Örömmel ragadom meg tehát az alkalmat, az ille-tők nevében köszönetet mondani adakozó urnak, iskolánk szegényeiről való megemlékezéséért. Fogadják azért a legforróbb köszönetem nyilvání-tását s azon óhajátasom kifejezését, hogy isben tartsa meg lelkeinek szeretetét továbbra is, áldása kísérje nemes pályáján mindvégig! Torocz-kó, máj. 22. 1872. Molnár János, isk. igazgató!

— A török dohány árát a m. k. pénz-ügyminiszter fellebb emelte, mivel a török dohánylevelek újabb időben jelentékenyen megdrágultak.

— (Beküldetett.) A „Kelet” tegnapi számában a torna-vivoda közgyűlésére nézve dr. Dobránszki jogtanár ellen megjelent cikik íróira jónak látta a „K. Közlöny” szerkesztője ma megjelent lapjában, következő gyanúsító szavakat emelni: „városunk egyik jeles szakférija felszólal a torna-vivoda czélszerű felépítése tárgyában, s azonnal neki ront az érdekelt üzér, sőt a Kelet szerkesztősége is helyet ad oly felszólalásnak, mely anathema akarna lenni a szabadszólásra.” E megjegyzésre kénytelenek vagyunk néhány szót kockáztatni. A szabad-szólás s a nyilvánosságnak mindig barátjai s pártolói voltunk, a sajtó tekintélyét aláadni soha se törekedtünk, de hibáztatunk s hibáztatjuk az oly meggondolatlan fellépést s nem illedelmes hangot, milyennel dr. Dobránszky ur a „K. Közlöny” hasábjait elárasztja. Élt hajdanában egy ember, kinek egyedüli vágya volt, hogy neve ország-világ előtt ismeretes legyen. Felkereste a legalacsonyabb helyeket, s felmászott a Montblanc tetejére, feljegyezve mindenütt nevét. Ez em-bert Kiselah-nak hívták. Ilyen Dobránszki ur is. Jelen van mindenütt, oda tolja magát mindenütt, s hozzá szól mindenhez akár ért hozzá akár nem, mert erőnek erejével vezér akar lenni társadalmunk annyai bajai közt. A torna-vivoda ügyében a város védőjének adja kimagát, holott a város érdekeit védeni, ott van az alapszabályilag az igazgató választmányba küldendő egy városi tisztviselő s egy képviselő testületi tag, de nem is hisszük, hogy a képviselő testület őt bizta meg a város érdekeinek védsévével, mert akkor ugyancsak jóvá nem tehető botlást követett volna el, miután Kiselah ur cikkeiből láthatólag a város érdeke mellett egy árva szót se emel, hanem piszkos uton gyanúsítja az egyletnek tiszteltele méltó s buzgó tagjait, azon kérdést vetvén fel: „ha vajjon nem kullog-e valami a kertben?” Ilyen fajta emberrel, ily nyilatkozatok után, csak úgy kellene elbánni, mint a személyes ügyek elintézése alkalmával szokás, de miután ő művében ezen eljárást elvi-

leg kárhoztatja, gyakorlatilag pedig mint példáját adta, nem pártolja, erről le kellett mondani, s mindennek daczára a K. Közlöny szerkesztője azon habotára méltó megjegyzést teszi hogy dr. Kiselah a vivoda ügyében jeles szakember. Nem ismerhetjük továbbá el, hogy városunk azon állítólagos jeles szakférija a torna-vivoda czélszerű felépítésére nézve bármit mondott vagy tanácsolt volna, mert a közgyűlésnek tagja nem lévén, ottan nem szólott, egyedül a történetekről referált, még pedig valótlannul s megvetést érdemlőleg. A K. Közlöny szerkesztőjének vakmerő bátorsággal nyilvánított azon bárdolatlan és szennyes passzusára, mintha mi érdekelt üzérkedők lennénk, kinyilatkoztatjuk, hogy az reánk nem ragadhat, s nem is ragad, míg csak ő ebben az életben nyavalyogni fog. Több torna-vivodai alapító tag.

A kolozsvári piaci-árjegyzék május 23.

(alsó ausztriai mérő középár).

Tisztabúza 6 frt 30 kr. Elegybúza 5 frt — kr. Rozs 4 frt 48 kr. Árpa 2 frt 80 kr. Zab 1 frt 70 kr. Törökbuza 4 frt 84 kr. Pityóka 2 frt 64 kr. Marhahús fontja 25 kr.

A n-nyedi piaci árai május 12. a. auszti. mérő tisztabúza 6 frt 75 kr. rozs 3 frt 50 k. elegybúza 4 frt 50 k. zab 2 frt 20 kr. Széna 2 frt. 30 k. Egy öl fa 36 hüv. hosszu 11 frt — kr. Marhahús fontja 20 kr. Konyhaliszt 10 kr. Borsó mérője 20 kr., lencse 24 kr. paszuly 16 kr. —

A szamosújvári piaci árai május 14. alsó a mérő tisztabúza, auszti. mérője, 6 frt 20 kr. elegybúza 4 frt 80 kr., rozs 4 frt 10 kr., törökbuza — frt — kr., zab 1 frt 60 kr., széna mázsája 2 frt 20 kr. Egy öl fa 36 hüv. hosszu 12 frt. — kr. marhahús fontja 21 kr., konyhaliszt 9 kr. —

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Május 24-én 5%. Metalliques 100 fr 64.45 Kamat —. 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt. 71.75. 1860. Kölcsön 102.50. Bankrészvény 830. — Hitelintézetek részvények 327.25. London 10 ft. st. 113.—. Ezüst 110.75 Cs. kir. arany 5.39. Napoleondor 8.97. 1/10. Urbéri kötvények: Magyarországi 82.—. Temesli 79.—. Erdélyi 79.—. Horvátországi 4.—.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

Nyiltér*)

Idegenek névjegyzéke

Biasini szállodájában Kolozsvárt, máj. 23-án.

Zaturetzky Géza birtokos Biharmegyéből, br. Bánffy László birtokos Szolnokmegyből, öz. Kovács Mária Marosvásárhelyről, Hintz Jánosné Marosvásárhelyről, Pásztor Ágoston kereskedő Tordáról, Szenkovits Kristóf kereskedő Szamosújvárról, Penesal János hivatalnok Déésről, Bors Albert birtokos Szindről, Lázár Mayer kereskedő Pestről, Nagy Imre ügyvéd Tordáról, Biró György birtokos Sz.-Udvarhelyről, Pászti Ferencz birtokos Köblősről, Kun József marhakereskedő N.-Váradról, Czákó László ügyvéd Tordáról, Nagy Benedek birtokos Csucsáról, Rimón Mihály birtokos Tekéből, br. Bánffy Jenő birtokos Küküllőmegyből, br. Bánffy Lászlóné családjával Déésről, br. Györfi Károly birtokos N.-Váradról, Zachariás Jánosné Marosvásárhelyről, Máté Mihály birtokos K.-Féhvárról, Simon Lajos földbirtokos B.-Szolnokból, Lövi Mór kereskedő N.-Enyedről, Álmos Zacharias Szamosújvárról, Frank Jakab birtokos Felvincről, Bereghy Károly birtokos Felvincről, Lendvay Imre telekkönyvezető Tordáról, Szakál József kerekedő Pestről, Schuller Jakab kerekedelmi ügynök Bécsből, Hain Elek vasuti mérnök Pestről.

Biasini gyorskocsi menetrendje

1872. május 7-13-1:

Május 6-ikán a m. k.-vasut Tövis—Megyesi vonala a forgalomnak átadtván, az egész vasutimenetrend Felvincz, Marosvásárhely és Károlyféhvár között változás alá jött, a gyorskocsi indulását is a vasut érkezése és indulásához kellett szabályozni, hogy minden Felvinczre érkező és onnan elinduló vasutakhoz közvetlen csatlakozás legyen. —

A gyorskocsi indunak Kolozsvárról Felvinczre naponta kétszer reggeli 3, és délután 4 órakor. —

Felvinczről Kolozsvárra reggeli 4 órakor és délután 3 órakor a vasút megérkezése után. — Kolozsvárról Déésre marad a régi indulási idő reggeli 8 óra naponta.

Déésről Kolozsvárra délután 1 óra. — 1 hely ára Kolozsvárról Felvinczig vagy vissza I. Coupeba 4 frt, hátulsó 3 ft. 50 kr 30 font szabad podgyászzsal.

Kolozsvárról Szamosújvárra 2 ft. 40. Kolozsvárról Déésig 3 ft. 20. — 30 font szabad podgyászzsal.

*) E rovvat alatt közzétettéért csupán a sajtóhá-tóság irányában vállal felelősséget.

főisp.

Pályázati hirdetmény.

Küküllőmegyének az 1870. évi 42. t. cz. alapján tartandó tisztújító szék-ülését f. év **Junius 3-dik napjára** hivtam össze, mit ezennel azon felhívással teszek közzhírre, hogy mindazok, kik a megyei tisztii állomásokra, tekintettel az idézett törvény 66 és 67 §§-ra, pályázni kívánnak, e végett nálam írásban, vagy szóval jelenkezzenek.

Dicső-Szentmárton, 1872, május 15-én.

SZILVÁSSY SÁNDOR, főispán.

NEM HIVATALOS.

(203)

(1-*)

Orvosi rendelvevények, belső betegségeknek.

Udvari szállító **HOFF JÁNOS** ur. központi raktárának,
Bécs, 11 Kärntnerring 11.

Wagendrüssel, febr. 21. 1872. Kérem postai utánvétellel két nagy doboz maláta-csokolád port küldeni Wagendrüsselbe Küffer Gottlieb börgyártó urnak.

Dr. Kreichel András, városi és főhercegi bányáorvos.

Görkan, febr. 17. 1872. Kérek postai utánvétellel egy 5 fontos küldeményt ön kitűnő maláta-egészségi-csokoládijából, egyik betegem számára.

Pangerl József, egyleti és bányász orvos.

Szabács, febr. 26. 1872. Kérem nekem gőzbajói utánvétellel 12 palackot ön maláta kivonat egészségi-söréből azonnal e levél vétele után alább jegyzett címem alatt küldeni.

Dr. Paic István, városi orvos.

Nádudvar, jan. 25. 1872. Alólirott ismételve bátor felkérni önt, hogy neki egyik betegre számára vasuti utánvétellel az alább megnevezett készítményeket küldje meg, 13 üveg maláta kivonat egészségi-sör, 3 font maláta egészségi-csokoládó I. minőségűt, 6 darab maláta-cukort.

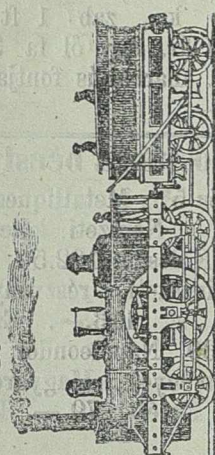
Dr. Nagel.

Brood, febr. 19. 1872. (Szlavonia). Kérem legyen szives nekem postai utánvétellel 1 1/2 font maláta egészség-csokoládó Nro. II. és két csomag mell maláta-cukorkát küldeni.

Dr. Schulhof, cs. kir. főorvos.

Valódi HOFF-féle Maláta-készítmények egyedüli áruháza Kolozsvártt Karváz Gyula, Fehérvártt Csiki Kristóf, Segesvártt Teutsch J. B. Dézsén Krémer Sámuel, Gyergyó-Szt-Miklóson Lázár Antal özvegye és fiainál.

(206) Magyar keleti vasut.

Megnyitása a brátkai állomásnak a gyors és teheráru forgalomra nézve.

A nagy keleti vasut nagyváradi kolozsvári vonalának brátkai állomása, mely eddig csupán a személy és podgyász felvételre volt berendezve, f. hó 21-én a gyors és teher áru forgalomra is megnyitott.

A főigazgatóság.

(197) Borár leszállítás.

Az erdélyi pince-egylet asztali borainak árjegyzékét 10%-lékál szálítottott a jobb, a mit a t. cz. közönség tudomására hoz az igazgatóság.

A Liebig-féle Kumys kivonatot

a bécsi egészségügy hatóság által gyógyszerül elismert és a krakkói tudós társaság által kiválólag ajánlt e szert a legelső rangú orvosi facultások egybehangzó véleménye szerint az első-hely illet meg minden eddig a tüdőkr ellen ismert és alkalmazott szerek sorában.— Gyorsan és biztosan gyógyítja a **tüdő-vészt** (a legelőhaladottabb stadiumba) a **gümőkört** (ismertető jelei: vérhányás, mell, láz- és lélekzet-hiány); **gyomor-, bél- és bronchial catarrhust**, **Anémie-t**; (vérszegénység) tartós betegeskedés és a mercurium hosszas használata következtében: **Chlorosis t.** (sápkór); **Asthma t. Sorvadást, Hátgerinczsorvadást, Hysteriat** és **Ideggyöngöseséget**.

Üvege 1 frt. o. ért. Dobozok 4-től bárhány üvegig.

A szállítás történik a **Kumys gyógyintézet** központi raktára által

Wien, Mariahilferstrasse 36. Bern (S. Friedli jun.)

N. B. Eddig eredménytelenül orvosszerekkel gyógyított betegek teljes bizalommal tegyenek egy utolsó kísérletet a Liebig-féle kivonattal.

Minden üres kupás üvegért 10 kr. adatik.

(144)

(7-*)

BOROK és SÖRÖK
Karváz Gyulától

főter gróf Teleky-ház.

Üvegestől számítva

1 kupa asztali (pecsételt cylinderben)	58 krajczár.
1 " " finomabb	70 "
1 üveg bakator 1/2 kupás	60 "
1 " " 1/4 "	30 "
1 " magyarati 1862-beli 1/2 kupás	70 "
1 " " " 1/4 "	35 "
1 " Riszling 1/2 kupás	70 "
1 " " 1/4 "	35 "
1 " Budai vörös 1/2 kupás	60 "
1 " " 1/4 "	30 "

1 kupa Budai cylinderben 1 ft.

1 palack Schwechati Dreher-sör 40 kr.

1 „ Ficko-sör . . . 50 kr.

Fenn-jegyzett borok és sörök jégpinczéből adatnak ki.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Minden sörös üvegért 10 krajczár adatik.

(180)

(7-10)

H i r d e t m é n y.

A Kolozsvár sz. kir. városi pálinka korcsmárlási jog alólirott haszonbérloje ezennel köztudomásra juttatja, hogy a helybeli, valamint a vidéki közönség kívánalmainak megfelelő és különösen a **városi közönség előnyére** oly gazdának, a kik mezei napszamosok és más napibér mellett használandó egyének részére gabona-pálinkát és szeszt fogyasztanak, azt ezuttal jutányosabb árban fogja kiszolgáltatni.

A fennálló gyakorlat szerint a közönség kötelezve van a haszonbérlo kizárólagos jogához magát alkalmazni és csak 5 erdélyi vedret és azon felüli mennyiségben pálinkát vagy szeszt mástól, mint haszonbérloától vásárolni.

A t. közönség óhajításainak engedve, haszonbérlo indittatva látja magát a gabona-pálinkát és szeszt a **fennírt czélra 1 = egy vedrenként is** a helybeli és vidéki közönségre nézve különböző árfeltételek mellett, bel-monostorutczai 192. sz. alatti és külső-monostorutcza végén a vámsorompó melletti raktáraiból az alábbirt feltételek mellett jutányos árakban kiszolgáltatni, u. m.

Helybelieknek,

csak a bel-monostorutcza 192. sz. alatti raktárból:

5 veder gabona-pálinka 17—19 fok. 10 f. 50

1 " " " " " " 3 ft. —

1 " szesz 22—24 " 4 ft. —

1 " " erős 36—38 " 6 ft. 80

Nagyobb mennyiségben a rendes fok-szerinti **legelőcsőbb** piaci ár-folyamban.

Az 5 vedrenként és azon felüli t. vásárlók figyelemzetnek, hogy oly mennyiséget többeknek magok között felosztani meg nem engedtetik.

Megjegyzés: A pálinka korcsmárlási jog megóvása tekintetéből szükséges ellenőrzés végett a **helybeliek** által napszamosok számára a gabona pálinka és szesz vásárlása egy a haszonbérloiség irodájában váltandó kézi könyvecske használata mellett történhetik.

A külső-monostorutczai raktárból az ott megállapított olcsóbb árak mellett az ital csak oly vidékieknek szolgáltat ki, a kik **csupán a monostori útvonalon távoznak a városból**, de onnan a városra vissza hozni, vagy más vonalon keresztül vinni az italt, meg nem engedhető, a mi, ha ilyenmü vissza élésen bár ki rajta kapatnék, mint a haszonbérloiségi jog áthágási tárgynak tekintetik és annak értelmében az illető büntetés alá vonatik, figyelemzetvén a t. közönséget, miszerint a ki ezen itt kijelölt raktárból pálinkát, vagy szeszt vásárolni óhajt, úgy tekintetik, hogy a pálinka haszonbérlo jog áthágására vonatkozó a városi közig. tanács által m. évi Junius 20-kán 3057 — 1871 tan. szám alatt megerősített és ugyan azon nap kibocsátott hirdetményben foglalt 4., 5. és 6. pontokban körülírt büntető eljárásoknak minden ellenvetés nélkül belee gyezőleg aláveti magát. Oly vidékieknek azonban, kik az italt a bel-monostorutczai raktárból, az ott megszabott árak szerint vásárolják, a városból kivitel bármelyik vonalon is megengedtetik.

Vidékiektől posta útján tett megrendeléseket mindennemü szesz italokra az itten feltett legelőcsőbb árak mellett pontosan teljesítendek. Végül tudatni óhajtom a helybeli és vidéki nagybani szeszvásárló t. közönséggel, miszerint a közönséges szesz kivül a finomítottból is (rectificált) itt helyben jelentékeny raktárt tartok, és bár mely szeszgyárral versenyezve a legjutányosabb fok szerinti árakat szabandok.— Ebbeli megrendeléseket minden időben gyorsan és pontosan teljesítendek.

Kolozsvártt, 1872, május 1-én.

KISS SÁNDOR.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.